

Martin Písařík: Nekouřím – jsem jako vánek.

Strach, úzkost, mystérie, záhada – tato slova jen málo mohou vyslovit to, čeho budeme nebo jsme svědky...

Ahoj Martine, vítáme tě v Rakovníku. Co nám tady dnes zahrajete?

- Ahoj, my vám zahrajeme, co jsme si nazkoušeli. Takové divadlo. To divadlo jsme si nazkoušeli před pěti lety s Ondřejem Volejníkem. To je můj kamarád.

Co vás k tomu vedlo?

- Já sem totiž předtím hrál pod bulvárním režisérem Milanem Schejbalem divadlo bulvární. To mě ale umělecky nenaplnovalo. Proto jsme s Ondřejem toužili zahrát si nějaké divadlo, které se mě srdečně dotkne a srdečně doufám, že diváků také. Proto jsme zinscenovali tento horror. Kateřina Fixová, bulvární dramaturgyně bulvárního divadla nám to zrežirovala. To bylo překvapivé, že se toho ujala.

A nebylo to bulvární?

- Ne. Byla na nás vulgární, aby jsme nebyli bulvární, a tak jsme si to nazkoušeli. A pak jsme to hráli málokdy...třeba jednou za půl roku.

Cigárko?

- Ne, díky nekouřím vůbec. Cigarety.

Proč jste hráli málo, když jste si to tak nazkoušeli?

- Neměli jsme kde hrát, tak jsme to hráli málo, ale přesto jsme hráli, a teď to hrajeme v divadle Rubín, protože se jim to tam hrozně líbí a nechtěj tam mít právě to bulvární divadlo, ale chtěli tam mít nás...

To je super, že ti to tak skvěle vychází a můžeš mi prosím tě říct...

- Co hrajeme? (smích)

Ne. Co můžeme jako diváci očekávat?

- Musíš čekat to, že je to v půlnoci a že jsme značně unaveni. Ondra když pojede nepřetržitě stopadesát z Budějovic tak tady bude v půlnoci. Můžete čekat představení, které je naprosto geniálně napsané. Ta hra je prostě geniální. Je to náznakový, takže musíte mít fantazii, což předpokládám, že jako ochotníci byste mít mohli.

To je pravda, my jsme ochotni k čemukoliv... I k fantazii.

- Myslím, že i ty cyničtější povahy by se mohli leknout.

Takže budeme se bát?

- Jo, můžete se i bát. Hlavně si to můžete užívat. Už můžu jít?

Kam pospícháš?

- No teď se jdu vys*** a pak jdu dělat nějaký divadlo.

Řekni nám ještě něco...

- Tak třeba, že Ondra je v tom dost dobrý. My spolu hrajeme taková představení, kde jde o vztah. Ale tady to teda není. Ale je tam vidět, že jsme kamarádi, ale v této hře to není důležité.

Je pro tebe kamarádství s Ondřejem důležité?

- No tak teď už ho tolik nepotřebuji, ale dřív to pro mě důležité bylo. Teď už ho vidím málokdy, takže mi to je docela jedno. Ale je to pro mě důležité hlavně tedy teď, před tím představením. Abych to nepokazil, že jo...

Myslíš tedy, že vaše spojení je geniální?

- No nevím, jak v kterých případech. Ale ona ta strana té odvrácené geniality je vždycky jaksi bolestivá, takže i takové chvíle už máme za sebou.

Co je rub a líc vašeho vztahu?

- Zprvč nevím, co je rub a líc. Rub je to špatný?

Jo, rub je to špatný.

- Rub našeho vztahu je, že jsme teď od sebe daleko. Ale možná je to líc.

Veronika Hendrychová a otc

Půlnoční vlak

Nebývá zvykem v recenzích na představení na zdejší přehlídce vyprávět obsah inscenovaných her, v případě inscenace Divadla TYRŠ při TJ SOKOL Lány však v zájmu toho, aby nedošlo k mylkám, dlužno tak učinit.

Půlnoční vlak Arnolda Ridleyho je detektivkou o tom, jak skupina cestujících zdánlivou náhodou musí zůstat přes noc na železniční stanici a zkomplikuje tak život pašerákům, kteří strašidelnými historkami o „půlnočním vlaku“ odhánějí všechny v noci od stanice a maskují tak své zločinecké rejdy. Jedním z cestujících je však policejní inspektor, který šikovnou manipulací dokáže udržet cestující (přes snahu zločinců je všemožně vystrnadit) až do chvíle, kdy je pašerácký obchod konečně odhalen.

Tato zápleтка je však z insce-

nace lánských stěží rozpoznatelná. S využitím Ridleyho dialogů (tady se opravdu nedá mluvit pouze o „jiné interpretaci“) vyprávějí příběh zcela odlišný. Cestující jsou oni dávno zemřelí duchové, kteří přicházejí ztrestat provinění pašeráků, kteří zneužili jejich smutný příběh jako záminku pro své kejkle. Rámec hry se pak odehrává v psychiatrické léčebně, kde si pašeráci přehrávají to, jak zešíleli ze střetnutí s duchy, v rámci jakési dramaterapie znova a znova. Bdí nad nimi sadistický ošetřovatel, jehož krutost členové souboru na rozborovém semináři interpretovali jako součást trestu, k němuž jsou zločinci odsouzeni.

Říci, že tato dějová nadstavba je překomplikovaná, by byl patrně eufemismus. V tom však nespočívá hlavní problém – a asi bychom akceptovali i to, že z Ridleyho hry, která je žánrově

jednoznačnou detektivkou, lánští odoperovali právě onu detektivnost. Zdá se však, že onomu přimyšlenému rámci se to, co z Ridleyho v inscenaci zbylo, fatálně vzpírá.

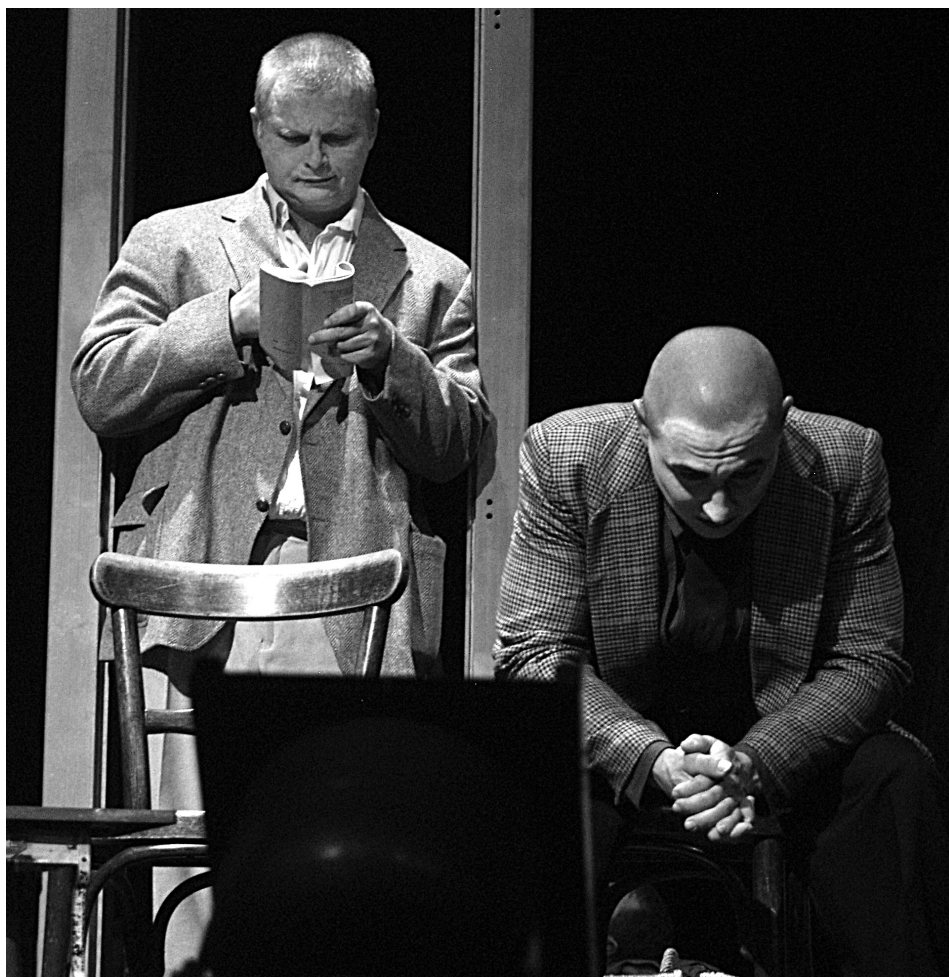
Ad 1 – rámec vlastně naznačuje, že protagonisty inscenace jsou pašeráci, že bychom příběh měli sledovat především jejich očima. Ti se však na jevišti de facto zjevují až v druhé polovině hry – nemají tedy prostor rozvinout to, jak na svůj příběh vlastně nahlíží.

Ad 2 – smysl takto postaveného rámce je v pointě – až ona leccos (byť zdaleka ne všechno) vysvětlí. Divák je tak nucen zpětně konstruovat, domýšlet a dokonstruovávat téměř všechno. Nejsou mu kladeny na odchodu z divadla znepokojivé a pod kůži jdoucí otázky – pouze je nucen pracně luštit křížovku inscenace.

Ad 3 – to, že cestující jsou duchové, je nám naznačeno bílým líčením, i tím že situace jsou odehrány v podstatě jen ve slovech, bez emocí, bez vztahů. Tím ovšem i jevištně nezábavně. Pointa zjedná jasno – čím se však máme bavit dřív, než k ní dospějeme?

Ad 4 – sledujeme tak na jevišti vlastně jedinou situaci – duchové čekají na to, aby mohli na pašeráky konečně vpadnout. K čemu však hrají většinu původní hry, proč předstírají, že jsou cestujícími, když vlastně nemají důvod vyčkávat s útokem na pašeráky?

Bohužel se zdá, jakoby lánským přišel původní text nedostatečným. Rozbili tedy jeho příběh a pokusili se z těchto střepů poskládat vlastní. Neměl bohužel příliš ani hlavu, ani patu.

A tak tě prosím, kníže...

Tuto frašku pro dva pány (na motivy ruských klasiků Čechova a Saltykova – Ščedrína) napsal Karel Steigerwald přesně před pětadvaceti lety, v roce 1982. Ve vlastní režii ji také uvedl v Divadle v Řeznické s Karlem Heřmánkem a Zdeňkem Duškem, jimž psal hru takřikajíc „na tělo“. Po další čtvrt století ji prakticky nikdo neinscenoval – až se objevila na repertoáru Divadýlka NOVANTA na dlani Mladá Boleslav a s nimi i na letošním Wintrově Rakovníku.

Steigerwaldův text je pocho-pitelně poplatný době svého vzniku. Autor silně zdůraz-ňuje absurdnost celé situace, život jako čekání na výrok jaké-si nepojmenovatelné, možná ani neexistující a přesto všemocné instituce. Život jako totalitní kaf-kárnu.

Pánové Matoušek a Kotla-ba již v programu píší o tom, že pochopili, že by se tato hra jen obtížně dala dnes inscenovat „tak, jak je napsaná“. Steigerwal-

dův text jim ovšem posloužil jako výtečné východisko – zručně jej prokrátili, určité pasáže naopak v autorových intencích zdatně improvizaci rozvíjejí. Akcent není na nepřítomného knížete – sledujeme prostě dva muže, kte-ří se v čekárně jednoho úřadu seznámí, sblíží, zjistí, že vlast-ně přichází kvůli sobě navzájem, svůj problém vyřeší a odejdou.

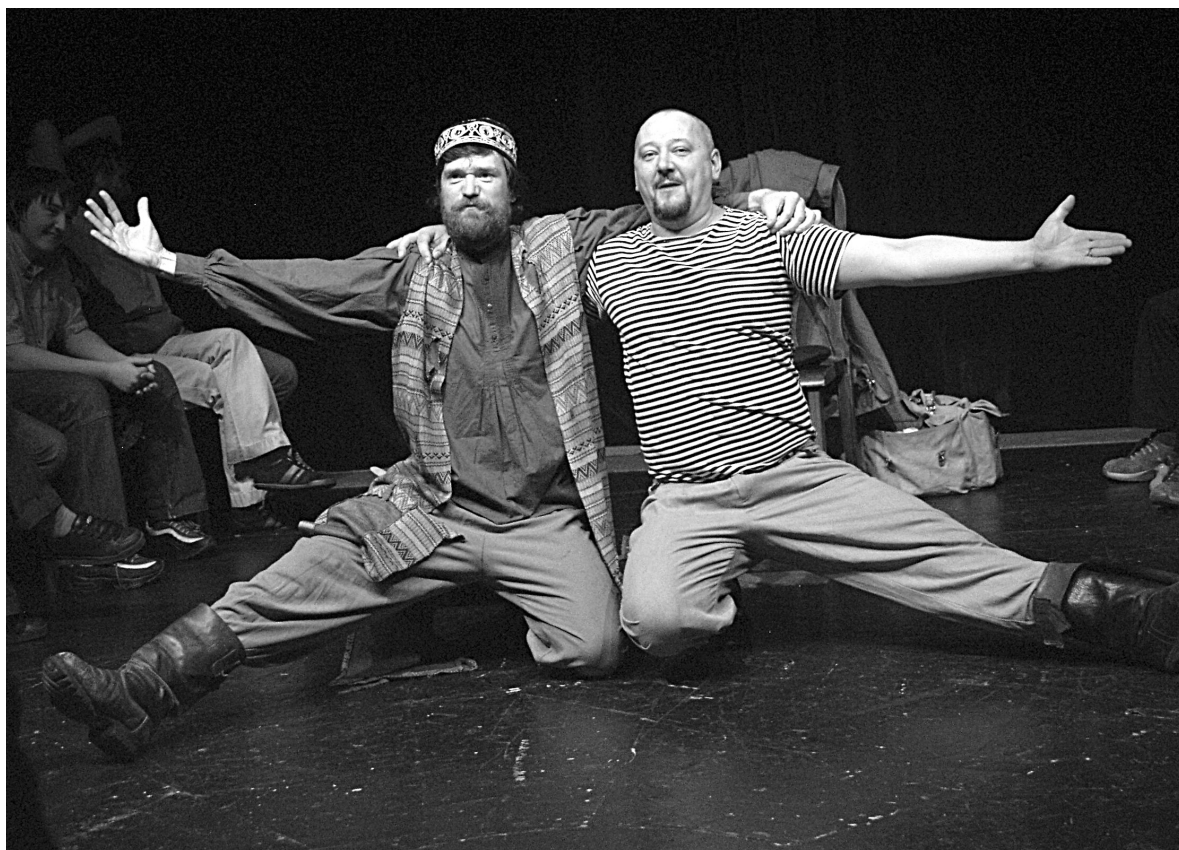
Tato jednoduchá dějová lin-ka vystačí mladoboleslavským na svižné hodinové představení. V Rakovníku jim vyšla zejména jeho první polovina – představe-ní obou postav a jejich seznáme-ní. Zde si dokázali jasně a účin-ně jednoduchou scénografií (vše si přinesou sami) nastavit míru nadsázky, představit postavy ve výstižné zkratce a rozvíjet situa-ce Steigerwaldova textu s nema-lou dávkou herecké kreativity. Méně se jim dařilo v části dru-hé – zejména tam, kde již zcela opustili rámcovou situaci (vcel-ku nadbytečná „sportovní“ sek-vence). Herecká tvořivost zde

již jakoby nešla „zevnitř“ téma-tu a postav, ale byla dodávána „zvenčí“. Především pak přesta-li oba interpreti akcentovat vývoj příběhu a proměnu vzájemného vztahu Notábla a Kupce - rozlič-né odbočky a rozehrávky jako by byly najednou důležitější. V jis-tých momentech tak inscenace mohla poklesnout až do roviny pouhé (byť velice kvalitní) herec-ké exhibice. Je ovšem prav-da, že po impozantním začát-ku jakoby již neměli v zásobě dostatek prostředků, jak svou hru stále gradovat. Uzavření pří-běhu odchodem tak bylo pou-hým ukončením, nikoli vygrado-vanou pointou.

Dvojice interpretů je nespo-rně sehraná a ve večerním před-stavení také vzájemně velice dobře reagující. Fungují jim jak momentální improvizace, tak kontakt s publikem. Je prav-dou, že Petr Matoušek (Notábl) jevišti vcelku dominuje, má také nesporně vděčněji napsanou roli, ale Radek Kotlaba (Kupec)

si našel zdařilou pozici v jisté Kupcově akurát-ní „staženosti“, není zdale-ka tak expresiv-ní, ale rozhodně se z něho nestá-vá upozaděný nahrávač.

Přes jisté výhrady a čás-tečnou absenci jednotící příbě-hové linky jsme tak od mladobo-leslavských vidě-li herecky velice zdařilé, působivé představení. A za to dík.

Resumé dne č. 3 aneb Jak jsme se snažili nerozumět KRONIKA VČEREJŠKA

Nevím, zda na tento systém kalných rán existuje nějaký vzorec. Jakože každé ráno je o nějakou konstantu kalnější než to předchozího dne. Existoval – li by tento vzorec, určitě by v něm jako neznámé byly veličiny typu množství a druhu vypitého alkoholu, hodiny spánku a metry krychlové vydýchaného cigaretového kouře. Každý by si dosadil přesně to, co se mu předchozího dne událo a pak by mohl porovnávat se svými kolegy v utrpení kalnost toho kterého rána. Dost ale řečí, myslím, že stačí, když se omezím na jednoduchou větu: ráno volně přecházející do poledne skutečně nebylo jednoduché.

Přesto, a nebo snad právě proto, se našli lidé, kteří nespali vůbec a ušetřili si tak martýrium vstávání s bolavou hlavou. Pochopitelně se jednalo o Pyrrhovo vítězství. Mimochodem – obsluha divadelního baru zaznamenala další matematickou veličinu, tentokrát se jednalo o přímou úměru – čím více se večer vypije slivovice, tím více se ráno vypije kávy a sní polévky.

Pátek je známý tím, že přijede největší kopa fanoušků Wintrovek. První baňuškáři se objevili již dopoledne. V jejich čele nesla pomyslný prapor Jitka Páleníková. Než jsme si však večer mohli říci, že jsme tady téměř všichni, proběhla dvě představení a dvě hodnocení. S ohledem na to, že půlnoční inspirační exposé hráli Písařík s Volejníkem pod zkušenou taktovkou Kateřiny Fixové, nepovažuji za nutné informovat o jeho takřka dokonalé úrovni. S přibývajícimi hodinami divadelního festivalu člověk pozvolna upadá do letargie. Z ní jej mohou vytrhnout pouze noví, ještě čerství příjezdějí. Možná by se dalo hovořit o kosmickém vědomí nebo o tom, že únava všech přítomných se průměruje a hle – jsme zase u matematiky. Snílci však tvrdí, že se život nedá zapsat matematickými vzorci a já s nimi ani v nejmenším nechci polemizovat. I když... ...představa, že bych si mohl spočítat, kolik ještě vydržím, než ulehnu do peřin je poměrně lákavá. Na druhou stranu mám pocit, že bez zmíněného výpočtu vydržím daleko víc a déle. Každý den překonávám sám sebe a všichni okolo mě zrovna tak. Kašleme na vodorovnou polohu jen abychom mohli urvat pro sebe nějaký ten kousek právě letícího života navíc. Myšlenky na

následky necháváme stranou a užíváme si pocit, že to právě zrovna teď a za chvíli už ne...

V úvodníku jsem psal o tom, že není třeba myslet na loučení, když všechno teprve začíná. Jenže festivalový kůň se splasil a o několik délek za sebou nechává i legendárního Železníka – a to byl nějaký oř. Vysvětlete prosím někdo mým známým, kteří znají divadlo pouze z hlediště, že ta kobyłka, na jejímž hřbetě se všichni vezeme, je pro nás něco jako kámen mudrců. Mění kámen ve zlato, vodu ve víno a párky v pečené holuby, co lítají sami do pusy. A je to stokrát lepší než cokoli, co znám. Čímž se opět vracíme k matematice. Celkem jednoduchá násobilka, co říkáte?

Jan Švácha

PROGRAM:

Sobota 24. března 2007

Tylovo divadlo 14:00–15:15 hodin
Lupinec & Co.

TAJEMNÝ VAD v KARPATECH

Divadlo V. A. D. Kladno

Tylovo divadlo 19:00–19:50 hodin

Host přehlídky

KONĚ

Scénická koláž příběhů koní ze světa literárního i ze skutečného světa kolem nás

Studio Divadla Dagmar Karlovy Vary

Tylovo divadlo 21:00–22:00 hodin

VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ

A ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY

Resumé dne č. 4 aneb Jak jsme se snažili

Kronika zítřka

Vážení přátelé, ano, už je tu opět vaše oblíbená přítelkyně věštyně Sybilla a její horoskop na zítřejší den. Tedy, co nás čeká a nemine 24.3.

Ráno bych ohodnotila jedním slovem – ježišmarja. Včera byla zase hrozná párty. Ale o tom se nemusím rozepisovat. Protože se tento článek dostane do tisku až 24.3., už to určitě všichni víte. Dopoledne nezažil skoro nikdo, protože všichni vydatně dospávali flám.

Na oběd byla jakási pálivá směska s rýží, která měla tu výhodu, že nás alespoň všechny probrala. Na odpolední „Tajemný vad v Karpatech“ jsem se moc těšila a mé očekávání nebylo zklamáno. Bohužel, z představení „Koně“ jsem už tolik radosti neměla. A nebylo to způsobeno špatným hereckým uměním představitelů, ale tím, že se vedle mě usadila parta duchodců, kteří asi neviděli a neslyšeli, takže si vše museli zřejmě opakovat ještě jednou (včetně pohybů herců).

A to jsem ještě netušila, že duchodci se stanou určujícím momentem následujícího večera. Tři z nich, ten v kostkované košili, ten v tričku s nápisem „University of California“ a ten s plstěným kloboukem s sebou přinesli hudební nástroje. Honza Švácha, Ovečka, ba ani božský porotce MgA. J. Š. si ani neškrtili. Celému večeru velela lidová notečka, občas zpestřovaná songy o koltácích, kapi-

tánech a šalupách My Grave. Jedna obézní paní se vytasila s tamburínou a její tanec na stole předčil očekávání i těch nejotřelejších.

Nakonec se všichni mladší sedmdesáti let vydali dolů do KC, kde se hrálo Palermo. Asi proto, že jsme si malinko snažili natrénovat, co s těmi od Červené řeky uděláme. Hrál se však do půl třetí. Když jsme se vrátili do baru, už tam nebyl ani jeden countryboy. Jen na baru zůstal zelený plstěný klobouk a jistý Jan ho obřadně vyhodil z okna.

Počasí zase nemohu hodnotit. Opět se z budovy téměř nevycházelo.

Co se módy týče, dominovala tentokrát červená. Asi šest lidí přišlo v kostkovaných kalhotách – nazvala jsem je tajně „mladí outdoorovci“.

Tentokrát byly tři oběti. J. K. usnula na autobusovém gauči (ještě před Palermem, neboť ze zoufalství nad „tuláky, joho“, pila rum). O. L. se poblínkla a P. N. mu u toho držela vlasy. Myslím, že by z toho mohl být vztah. Neznámý mladíček se chtěl prát. Bohužel se však udeřil o židli a naštipl si kost v zápěstí. Tak se musela zavolat záchranka, která se, mimochodem, netvářila moc nadšeně.

Z jídla došel cukr a večer došel nealkoholický Radegast, což J. S. navrhl zapsat do kroniky DS TYL. Prý je to poprvé a naposled.

A to je vše.

S.